



Jerzy Besala

*Miłość*  
*i*  
*strach*

*Dzieje uczuć  
kobiet i mężczyzn*

*Tom V*

*Od romantyzmu  
do ponowoczesności*

---

ZYSK I S-KA  
WYDAWNICTWO

---

# SPIS TREŚCI

Wprowadzenie / 7

## I. Tło miłości romantycznej

1. Między wolnością, rozumem a miłością / 11
2. Koniec kobiety „poza historycznym czasem” / 15
3. Pamiętajcie o ogrodach / 22
4. Uczucia pod imperatywem / 26
5. *Geniut*, czyli pomiędzy uczuciem a umysłem (duch wędruje przez dzieje) / 33
6. Drzeć i się bać, czyli represja miłości / 39
7. Kobieta literacka i mężczyzna prawdziwy oraz na odwrót / 46

## II. Przypadki (romantyczne) chodzą po ludziach

1. Bóg wojny i anioł / 57
2. „Niebiańskie róże” i „oczy szalone” / 82
3. Przypadek Henryka K. / 85
4. „Pobratani umysłem i duchem” / 93
5. Szał romantyczny, szał mistyczny / 102
6. Syndrom Stendhala / 108
7. Między uczuciami a „chytrością rozumu” / 117

## III. Miłość obnażona

1. Wiktoriańskie preludium / 131
2. Dżentelmen, czyli szkoła represji uczuć / 140
3. Darwinizm i socjaldarwinizmy / 145
4. Miłość filozofująca po niemiecku / 151
5. Miłość socjalistyczna / 164
6. „Rewolucja freudowska”, czyli redukcja miłości do seksu / 174
7. „Rewolucja feministyczna” / 187

8. Zaburzenia obrazu kobiet i mężczyzn, czyli koniec dawnej idei miłości / 194
9. Pod prąd mizoginii / 199
10. Nacjonalizm jako wyraz „rozumnej miłości” / 204
11. Przełom Wielkiej Wojny / 210
12. „Miasta rozkoszy” / 217

#### **IV. Ideologie nienawiści**

1. Eugenika / 223
2. Faszyzm i nazizm jako miłosna obsesja rasy / 230
3. Komunizm jako miłosna obsesja klasy robotniczej / 245
4. Komunizm wioskowy, czyli nienawiść do chłopów / 264
5. Terroryzm, czyli odwet na bezbronnych / 280

#### **V. Substytuty miłości**

1. Od aktorów do idoli / 291
2. Pornografia / 297
3. Rewolucja seksualna „dzieci kwiatów”, czyli próba wyzwolenia „spętanej” miłości / 305
4. New Age / 313
5. Singlizm, queeryzm, Internet: wyzwolenie czy choroba? / 317

Zakończenie / 325

Podziękowania / 329

Przypisy / 330

Wybrana bibliografia / 347

Indeks osobowy / 357